

RAPPORT

Datum
2024-03-22

Sida
1(22)

Cykelbokslut 2022-2023

Tekniska förvaltningen

Innehåll

Inledning.....	3
Borås Stads styrdokument.....	3
Trafikprogram.....	3
Cykelplan 2024 - 2025.....	3
Antalet cyklister.....	4
Resultat i Kommunvelometern och Cyklistvelometern	7
Kommunvelometern.....	8
Cyklistvelometern	8
Svenska Cykelstäder	8
Ny- och ombyggnation av cykelvägnät.....	9
Åtgärdsbeskrivningar	9
Cykelöverfarter	12
Mindre ombyggnationer.....	13
Cykelparkering.....	14
Drift- och underhållsåtgärder	15
Ny beläggning	15
Vägmarkering.....	15
Barometrar	15
Vinterväghållning och sopning.....	15
Översyn av vägmärken i Viskafors	15
Kommunikation och mobility management.....	16
Vägmålning "Tack för att du cyklar"	16
Cykelns dag	16
Vintercyklings dag.....	16
Vintercyklist.....	17
På egna ben.....	17
Cykelvänligast.....	17
Film om vintercykling	18
Cykelskattjakt.....	18
Kostnadsfri cykelservice och nytryckt cykelkarta.....	18
Kampanj Cykelöverfarter	18
Cykelfrukost och cykelfika	19
Användarstudie för ökad cyklism	19
Cykelkurs - Frihet på cykel	20
Kurs - Säker cykling.....	20
Trafiksäkerhet	20
Anmärkningar i data.....	20
De flesta cykelolyckor är singelolyckor	20
Antal polisrapporterade cykelolyckor	21
Antalet sjukhusrapporterade cykelolyckor	22

Inledning

Detta cykelbokslut följer upp Borås Stads cykelarbete och beskriver vilka åtgärder och instater som gjorts under 2022 och 2023. Cykelbokslutet redogör även för antalet cykelolyckor som rapporterats in till Transportstyrelsens olycksdatabas och sammanfattar cyklingens utveckling i kommunen utifrån cykelmätningarna från kommunens stationära cykelräknare.

Åtgärderna har genomförts av Tekniska förvaltningen om inget annat anges.

Borås Stads styrdokument

Borås stad har mål och visioner om ökat hållbart resande som lyfts i flera styrdokument. Visionen om framtidens Borås anger till exempel att det lokalt ska vara enkelt att förflytta sig med bland annat cykel. Enligt kommunens översiktsplan ska hållbara och yteffektiva färdmedel, som cykel, prioriteras. Borås Stads Energi- och klimatstrategi har mål om fossilfri vägtrafik och att kommunen ska skapa förutsättningar för invånare att välja cykeln.

Borås Stad har även ett långsiktigt mål om att öka antalet resor på cykel. Målet är att 12 % av resorna i kommunen ska göras på cykel år 2040. Till år 2030 är delmålet att 9 % av resorna ska göras på cykel i kommunen.

Arbetet med att utveckla cykling i kommunen utgår från cykelplanen som antas av Tekniska nämnden vartannat år. Cykelplanen är en åtgärdsplan som omsätter riktlinjerna i Trafikprogrammet till konkreta åtgärder.

Under perioden 2022 - 2023 antogs två nya styrdokument. Trafikprogrammet ersatte Cykelstrategin och Cykelplanen som uppdateras vartannat år.

Trafikprogram

Borås Stads Trafikprogram antogs av Kommunfullmäktige i september 2023. Det är ett övergripande dokument som anger vilken inriktning framtida styrdokument inom trafik ska ha. Trafikprogrammet pekar ut fyra huvudsakliga insatsområden för cykelarbetet. De fyra insatsområdena är följande:

- Cykelinfrastruktur, inklusive parkering,
- Drift och underhåll,
- Kommunikation och mobility management, och
- Stöd och tjänster.

Det är i Trafikprogrammet målet om att 12 % av alla resor ska genomföras med cykel år 2040 står angivet.

Cykelplan 2024 - 2025

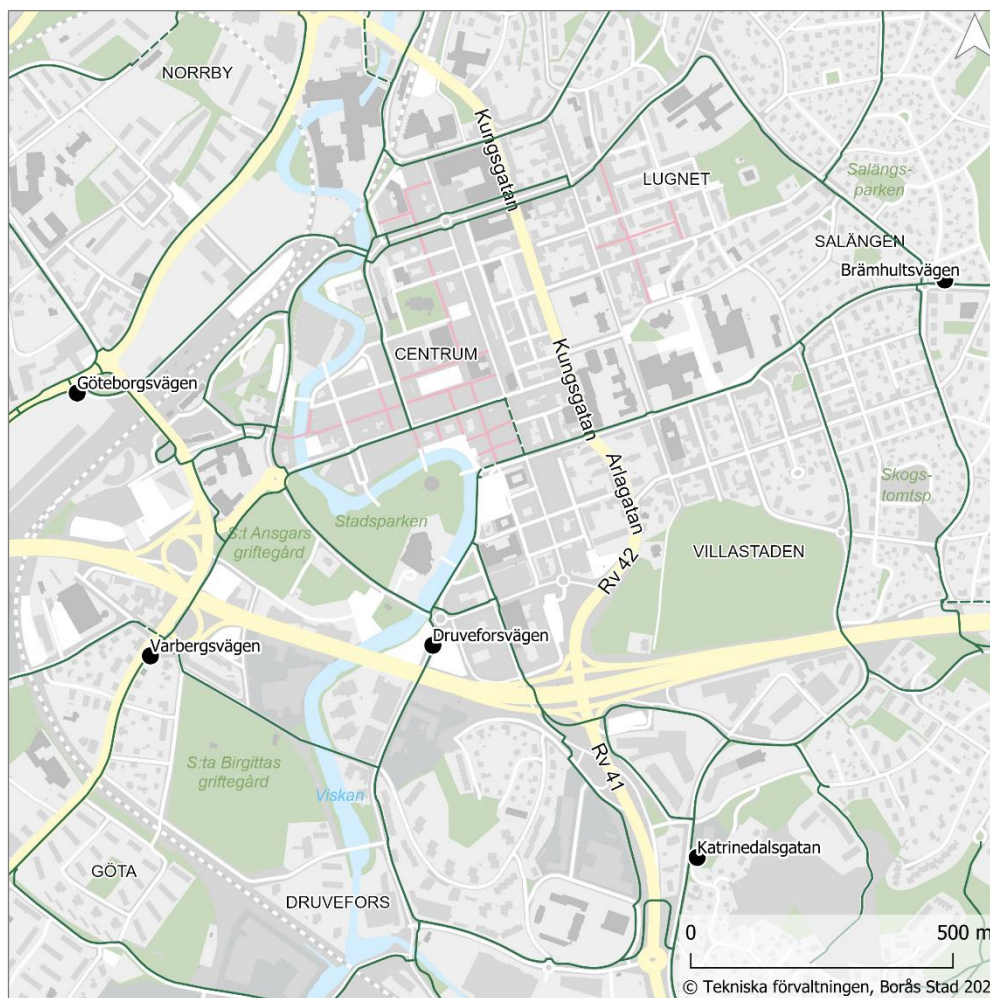
Cykelplanen är en åtgärdsplan som styr vilka åtgärder som kommer att genomföras den kommande tvåårsperioden. Tekniska förvaltningen tog fram en ny cykelplan under 2023 som sedan antogs av Tekniska nämnden december 2023.

Antalet cyklister

Idag finns fem fungerande mätstationer som mäter antalet cykelpassager. Mätstationerna på Druveforsvägen, Katrinedalsgatan och Brämhultsvägen sattes i drift år 2013. År 2016 installerades mätstationer på Varbergsvägen och Göteborgsvägen. Sedan årsskiftet 2018/2019 har det tyvärr varit stora driftstörningar på cykelmätstationerna fram till oktober 2022 när programvaran uppdaterades. Detta gör att insamlad data under den tiden inte är tillförlitlig och inga större slutsatser kan dras. För tillfället är mätstationerna i Viared och på Skaraborgsvägen ur funktion.

Antalet passager från de fungerande mätarna presenteras i diagrammen på följande sidor tillsammans med resultatet från 2017 och 2018¹ för att se förändring i antalet passager över tid. Det är däremot svårt att dra några större slutsatser på cyklingens utveckling över tid utifrån dessa mätpunkter.

I kartan nedan visas placering på de fungerande mätarna.

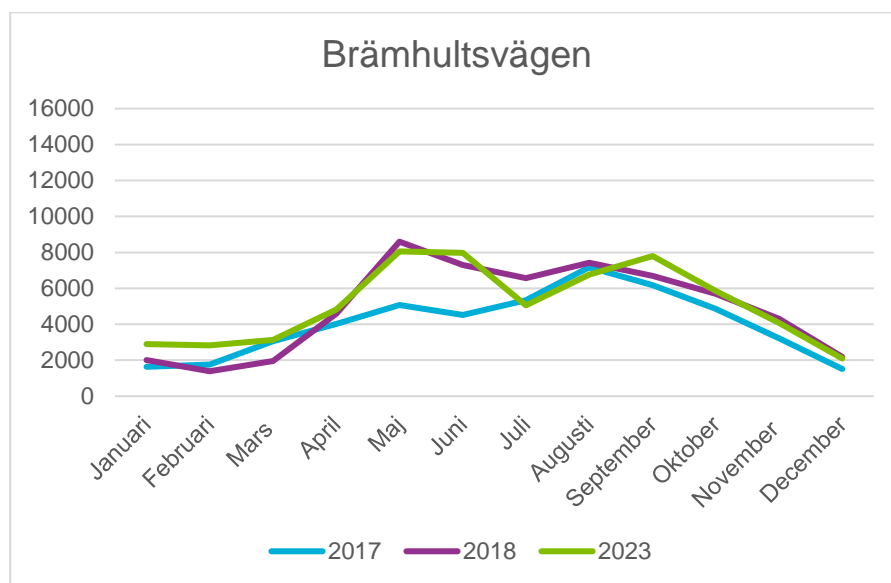

Figur 1 Cykelbarometrar i drift och dess placering i Borås tätort.

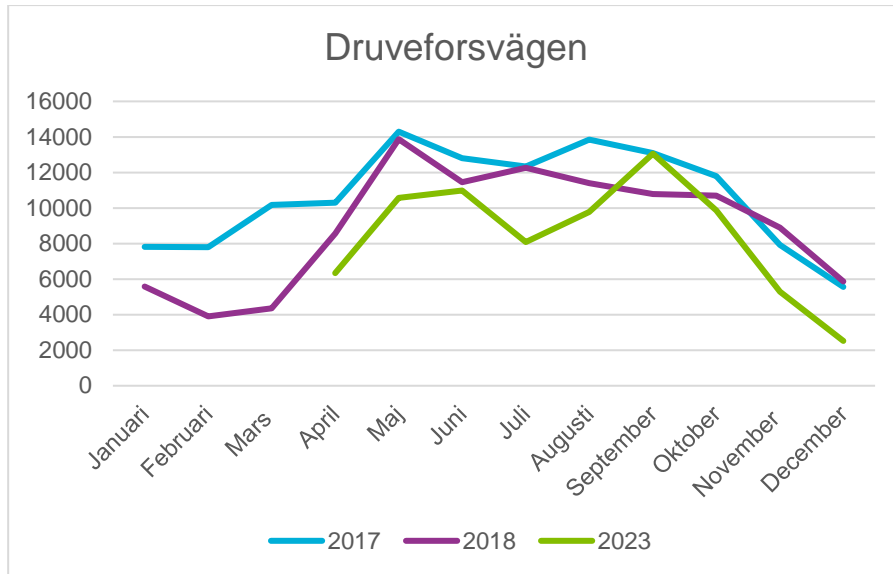
¹ Med undantag för mätstationen på Katrinedalsgatan där data saknas för 2018.

Mätstationen på Brämhultsvägen visar något högre antal cykelpassager år 2023 (61 344 st) jämfört med 2017 (48 335 st) och 2018 (58 716 st) (se Figur 1). På Druveforsvägen fick mätstationen en ny placering i april 2023 vilket är anledningen till att det saknas mätningar månaderna innan. Antal cykelpassager per månad ligger något lägre än under 2017 och 2018 (se Figur 2). En orsak till detta kan vara att invånare fortfarande cyklade på motsatt sida Druveforsvägen där cyklisterna hänvisades under byggnationen på vägen. Mätstationen på Katrinedalsgatan visar mer än dubbelt så många passager 2023 än under 2017 (se Figur 3). Däremot visar en kontrollräkning att mätaren kan visa upp till 35 % fler passager per timme än verkligheten. Resultatet ska därför tolkas väldigt försiktigt. På Varbergsvägen visar mätaren något färre cykelpassager totalt under 2023 (52 859 st) än under 2017 (56 202 st) och 2018 (56 963 st) (se Figur 4). Mätaren på Göteborgsvägen var ur drift till och med april men visar fler passager april – december (30 148 st) än under 2017 (17 087 st) och 2018 (20 269 st) (se Figur 5).

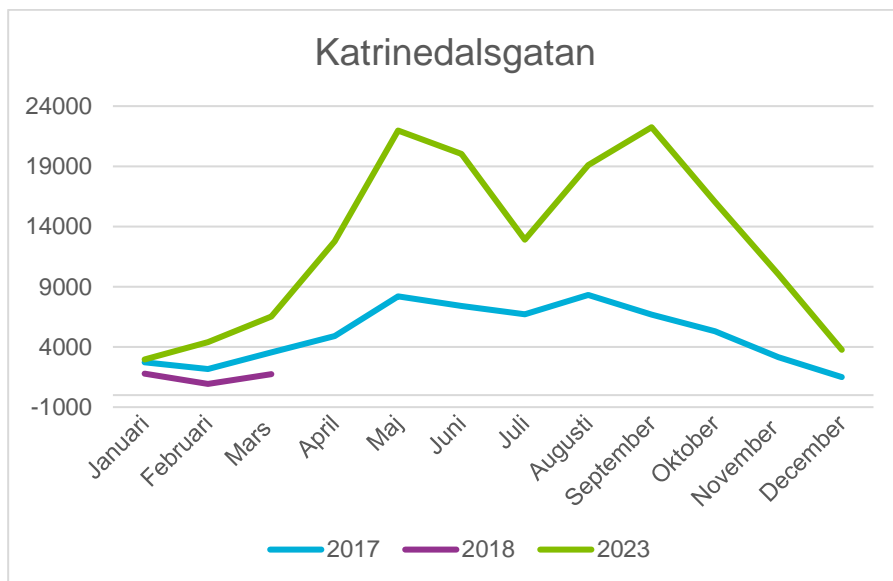
Antalet passager har ökat något på vissa platser (Brämhultsvägen) medan den minskat på andra (Varbergsvägen och Druveforsvägen) över en femårsperiod. På Göteborgsvägen ser vi en stadig ökning av cyklisterna i jämförelse med 2017 och 2018 års mätningar. Inga slutsatser kan dras från mätningen på Katrinedalsgatan på grund av felmarginalen som uppdagades vid kontrollräkningen. Samtliga mätstationer visar en kraftigare minskning under juli månad än för 5 år sedan.

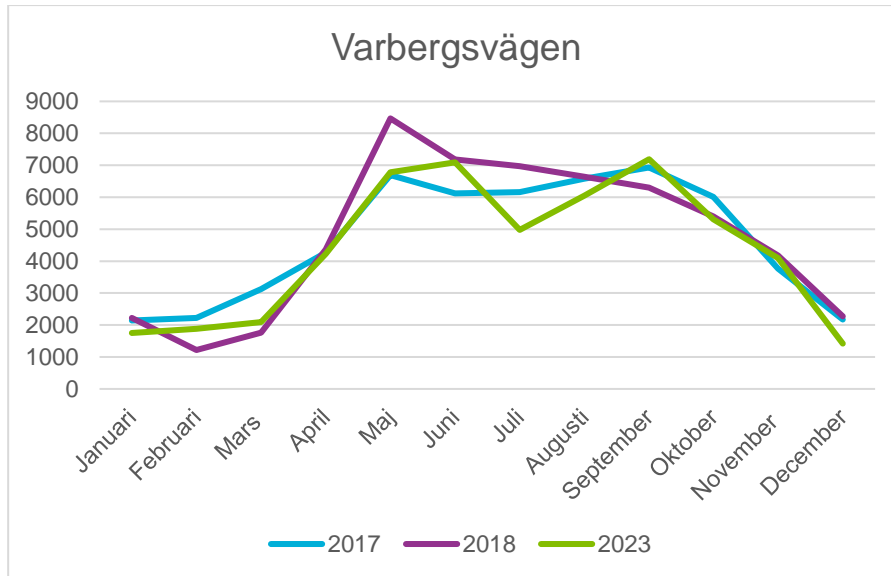
Figur 2. Antalet cykelpassager ligger ungefär på samma nivå på Brämhultsvägen under 2023 som för 5 år sedan.

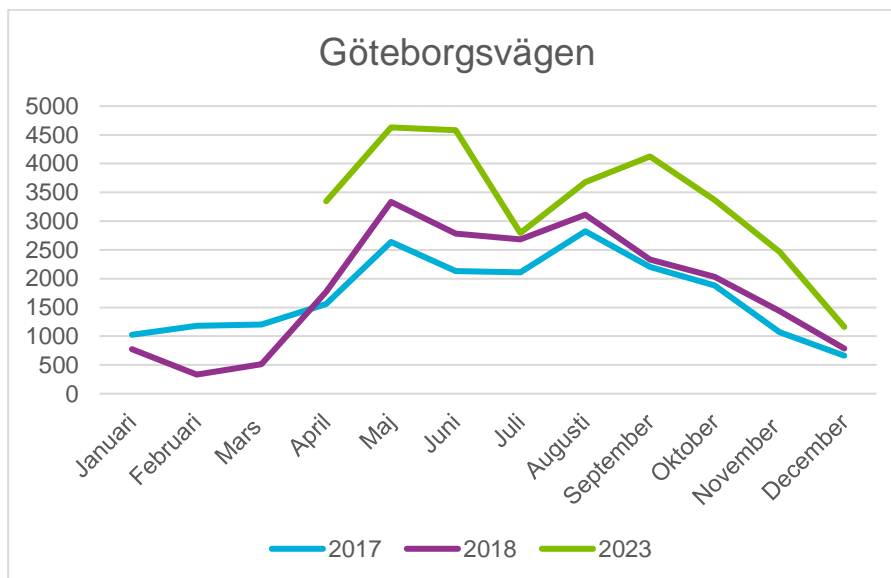
Figur 3. Mätstationen på Druveforsvägen visar något färre cykelpassager per månad år 2023 än under 2017 och 2018.

Figur 4. Mätstationen på Katrinedalsgatan visar mer än dubbelt så många passager än under 2017. Resultatet ska tolkas med försiktighet. En kontrollräkning att mätaren visade att mätaren kan visa upp till 35 % fler passager per timme än i verkligheten.

Figur 5. Mätaren på Varbergsvägen visar något färre cykelpassager 2023 än under 2017 och 2018.

Figur 6. Mätstationen på Göteborgsvägen visar fler passager under 2023 under de månader där data finns jämfört med år 2017 och 2018.

Resultat i Kommunvelometern och Cyklistvelometern

Borås Stad deltar i Cykelfrämjandets undersökningar Kommunvelometern och Cyklistvelometern. Kommunvelometern är en årlig nationell undersökning som mäter och jämför kommuners insatser för cykling under föregående år. Borås Stad fick sitt högsta resultat hittills i Kommunvelometern i 2022 som sedan slogs igen år 2023. Cyklistvelometern undersöker cyklisters nöjdhet med cyklingen i sin kommun och genomförs vartannat år. Cyklistvelometerns resultat ligger ungefär på samma nivå 2022 som när undersökningen gjordes 2020.

Kommunvelometern

Kommunvelometern är indelad i kategorierna infrastruktur, information och marknadsföring och organisation där kommuner sammanlagt kan få 90 poäng. År 2022 hamnade Borås Stad på plats 12 av 55 deltagande kommuner och fick totalt 67,5 poäng. År 2023 kom kommunen på 7:e plats utav 54 deltagande kommuner och sammanlagt 69,5 poäng.

Tabell 1. Resultat i Kommunvelometern sedan 2019 med poängindelning i varje delkategori.

Delkategori	2019	2020	2021	2022	2023
Infrastrukturinvesteringar (20 p)	9	9,5	10	10	11
Infrastrukturåtgärder (10 p)	10	9	10	10	10
Information och marknadsföringsinvesteringar (20 p)	8,5	6,5	8	9	9
Information och marknadsföringsåtgärder (10 p)	7	8	10	10	10
Cykelpolitik (10 p)	8,5	7,5	6,5	10	10
Uppföljning och mätning (10 p)	7,5	8,5	8,5	8,5	9,5
Organisatoriska åtgärder (10 p)	9	10	10	10	10
Totalpoäng (90 p)	59,5	59	63	67,5	69,5

Båda år fick Borås sitt bästa resultat hittills i Kommunvelometern. Det som i stora drag återstår för att nå högre poäng är att investera mer i ny och befintlig cykelinfrastruktur samt mjuka åtgärder för cykel. Uppföljning av färdmedelsfördelningen som är uppsatt i Trafikprogrammet är också viktigt att göra regelbundet.

Cyklistvelometern

I Borås svarade 237 personer på Cyklistvelometern år 2022. 29 % av dem som svarade tyckte att Borås generellt är en bra cykelkommun, vilket är samma resultat som 2020. Borås Stad hamnade på plats 14 av 16 deltagande kommuner med invånarantal över 100 000. Detta är en placering lägre än 2020. Målet är att i nästa undersökning få in fler svar och fler invånare som tycker att Borås är en bra cykelkommun.

Svenska Cykelstäder

Borås Stad är medlemmar i Svenska Cykelstäder. Föreningen består av 38 kommuner och 7 regioner i Sverige som arbetar för ökad, bättre och säkrare cykling. Svenska Cykelstäders vision är att hälften av alla resor kortare än fem kilometer ska ske på cykel. Under året har tjänstepersoner på Tekniska deltagit i föreningens nätverksträffar och webinarier i syfte att utbyta erfarenhet och öka kunskapen kring cykel.

Ny- och ombyggnation av cykelvägnätet

Borås Stads Cykelplan 2022 – 2023 presenterade fler ny- och ombyggnationer på cykelvägnätet än vad som färdigställdes under samma period. År 2022 lades många av de planerade cykelprojekten på is på grund av det osäkra ekonomiska läget men som sattes igång 2023. De sex objekt i cykelplanen som inte genomfördes under 2022 och 2023 har flyttats till Cykelplan 2024 -2025.

Totalt tillkom 3,2 kilometer ny cykelväg under 2022 och 2023. Idag finns totalt 216 kilometer cykelväg inom Borås Stad, varav kommunen är väghållare för 140 kilometer.

Åtgärdsbeskrivningar

Under 2022 och 2023 genomfördes sammanlagt 10 större ny- och ombyggnationer på cykelvägnätet i kommunen. En av åtgärderna genomfördes på det statliga vägnät och av Trafikverket. Resterande projekt innefattade det kommunala vägnätet och genomfördes av kommunen. I Figur 7 nedan visas åtgärderna på en karta.

1. Hedvigsborgsgatan

En 260 meter lång gemensam gång- och cykelbana från väg 41 till Getholmsgatan stod färdig 2022. Armaturlerorna bytes även ut utmed sträckan för att bättre lysa upp cykelbanan.

2. Åsbogatan mellan Allégatan och Södra torget

I samband med ombyggnationen av Södra Torget byggdes en 110 meter lång cykelbana från Allégatan till Södra Torget.

3. Fjällgatan

En gemensam gång- och cykelbana på ca. 450 meter längs med Fjällgatan blev klar 2023. Cykelbanan går mellan Alingsåsvägen och befintlig gång- och cykelbana mot Byttorpsjön. Denna åtgärd var första etappen av en längre cykelbana som ska följa hela Fjällgatan mellan Alingsåsvägen och Göteborgsvägen.

4. Mellan Fjällgatan och Hästhagsgatan

En gemensam gång- och cykelbana mellan Fjällgatan och Hästhagsgatan blev klar 2023. Gång- och cykelbanan är 340 m lång och är en tvärförbindelse bakom Byttorpsskolan som även ansluter till Vindelgatan.

5. Brämhultsvägen (ombyggnation)

2023 breddades en del av gång- och cykelvägen längs med Brämhultsvägen för att möjliggöra separering av gående och cyklister. Sträckan som breddades var mellan Gamla Brämhultsvägen och Åsvägen, ca. 330 meter. Det är nu separerad gång- och cykelbana från Åsvägen in till centrum.

6. Skjutbanegatan

En 1000 meter lång gemensam gång- och cykelbana byggdes längs med Skjutbanegatan från Schaktgatan och Gässlösavägen. Gång- och cykelbanan stod klar våren 2023 och knyter ihop Dammsvedjan med Gässlösa. Sträckan fick även helt ny belysning.

7. Engelbrektsgatan (ombyggnation)

500 m cykelbana på Engelbrektsgatan mellan Sturegatan och Vedensgatan byggdes om 2023. Den tidigare enkelriktade cykelbanan är nu dubbelriktad på gatans södra sida. Cyklister behövde innan byggnationen cykla i blandtrafik förbi Duvans busshållplats vilket nu är åtgärdat. Under 2024 planeras cykelbanan förlängas norrut från Vedensgatan.

8. Kyrkogårdsgatan

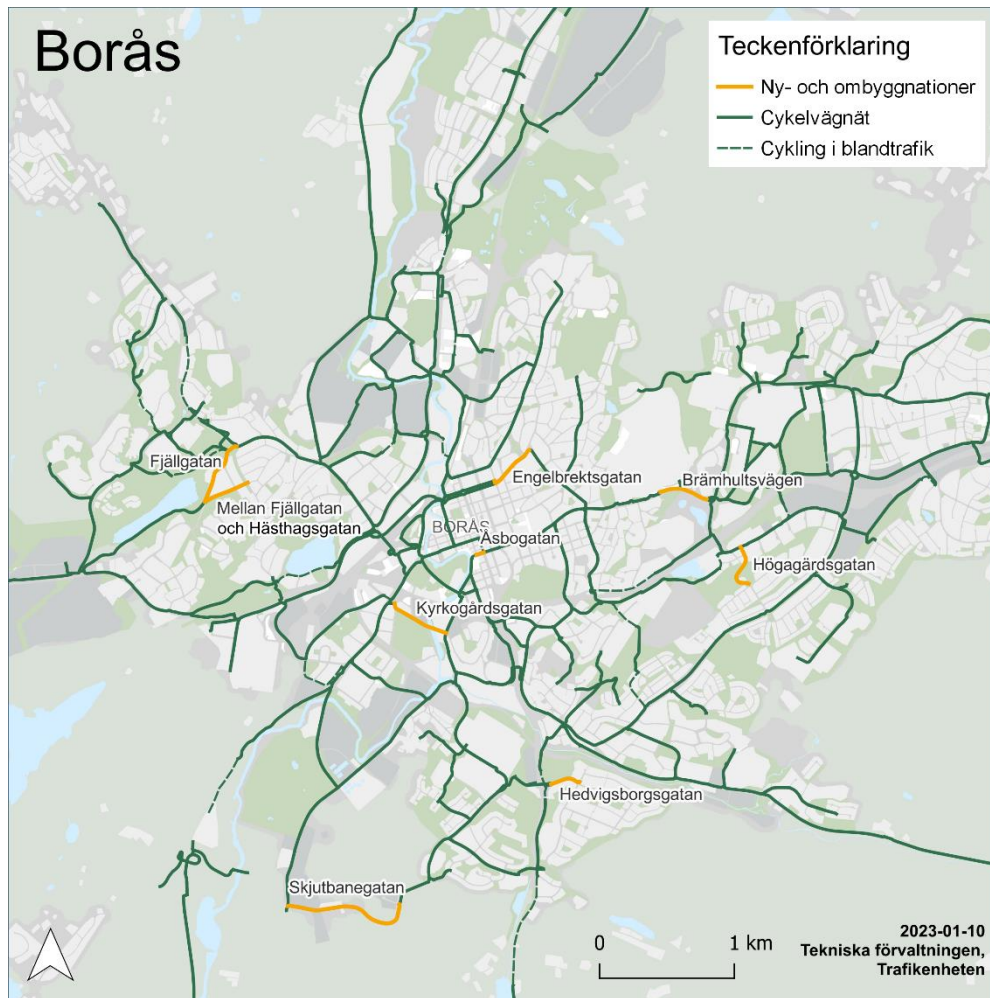
En gemensam gång- och cykelbana längs med Kyrkogårdsgatan stod klar december 2023 och är 450 meter lång. Belysningen byttes även ut på hela sträckan.

9. Högagårdsgatan

En separerad gång- och cykelbana byggdes längs med Högagårdsgatan mellan Hultagatan och Hansinggatan. Den 370 meter långa sträckan är den första etappen av den 610 m gång- och cykelväg som kommer gå längs med hela gatan. Belysningen byttes även ut utmed hela sträckan.

10. Väg 42, Fristad

Trafikverket byggde en 230 meter lång gång- och cykelbana längs med väg 42 i Fristad. Cykelbanan går mellan väg 183 och Industrivägen.

Figur 7. Genomförda åtgärder på cykelvägnätet år 2022 och 2023. Objekten är numrerade efter beskrivningarna nedan.

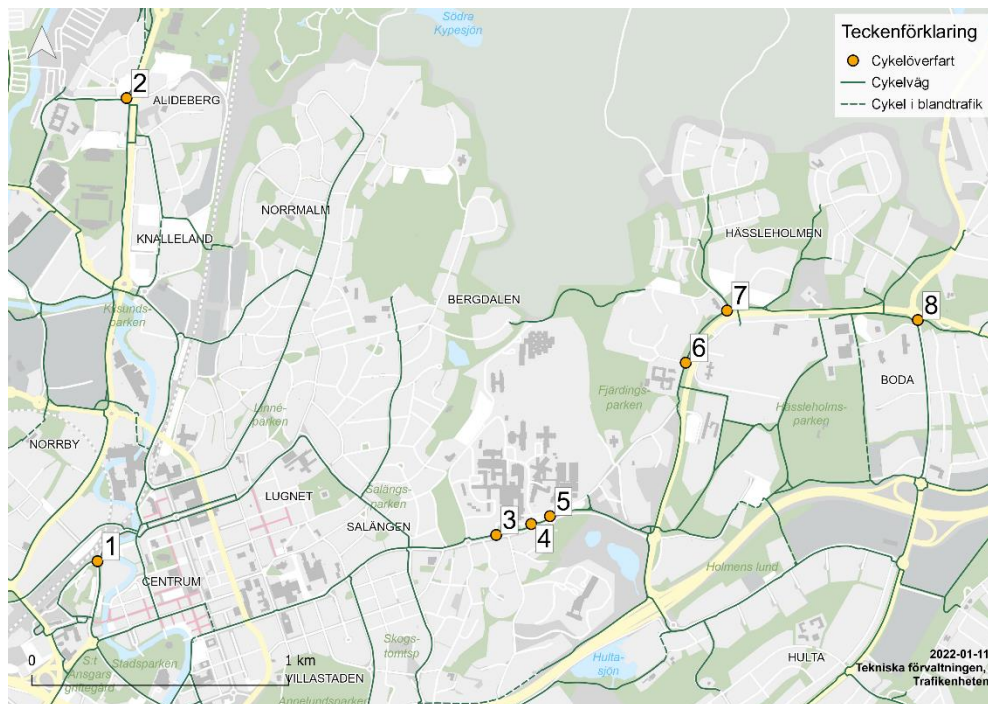
Cykelöverfarter

Borås Stad fick sina första cykelöverfarter under 2023. Förenklat sett är en cykelöverfart som ett övergångsställe för cyklister. Det innebär att fordon har väjningsplikt mot cyklister och mopedister (klass 2) när man korsar en cykelöverfart. Väjningsplikten gäller mot cyklister som är på väg ut eller redan är ute på cykelöverfarten.

Figur 8. Vägmärke för cykelöverfart.

Cykelöverfarterna känns igen genom ett särskilt vägmärke och särskilda vägmärkingar som till exempel väjningslinjer. Sammanlagt infördes åtta cykelöverfarter i Borås tätort längs med Fristad och Brämhultstråket. Tre korsningar byggdes om för att kunna hastighetsäkras till 30 km/h, vilket är ett krav för att kunna införa cykelöverfarter. På de utvalda platserna hade cyklister tidigare väjningsplikt mot korsande fordon. I framtiden kommer fler korsningar längs med huvudcykelstråken byggas om till cykelöverfarter. I kartan nedan visas de korsningar där cykelöverfarter infördes.

Figur 9. Karta över cykelöverfarterna som infördes under våren 2023: över Sven Erikssonsgatan i höjd med Stationsgatan (1), över Campinggatan vid Folkparksrondellen (2), i båda ändar av Lasarettgatan vid Brämhultsvägen (3 - 4), över Samaritgatan vid Lasarett-rondellen (5), över Kapplandsgatan intill Åsvägen (6), över Gäsenevägen intill Åsvägen (7), och över Smörhulegatan vid Hyberg-rondellen (8).

Mindre ombyggnationer

Syftet med mindre ombyggnationer är att göra förbättringar på cykelvägnätet. Det kan till exempel vara att genomföra en trafiksäkerhetsåtgärd i form av hastighetssänkringar eller att bygga om en korsning för att prioritera cyklister. I tabellen nedan beskrivs de mindre ombyggnationer av cykelvägnätet som utfördes under 2022 och 2023.

Tabell 2. Tabell över de mindre ombyggnationer som genomfördes under 2022 och 2023.

År	Korsning	Åtgärd
2022	Rödjegatan vid Lars Kaggsgatan	Korsningarna smalnas av. Cykelpassage och övergångsställe förhöjs för ökad trafiksäkerhet.
	Sparregatan vid Lars Kaggsgatan	
	Över Södra Korsgatan	Cykelpassage och övergångsställe förhöjs för att få ner bilisters hastighet och öka trafiksäkerhet.
	Hultagatan vid Högagårdsgatan	Hela korsningen förhöjs och en genomgående gång- och cykelväg byggs över Högagårdsgatan.
	Vedensgatan vid Gustav Adolfsgatan	En genomgående gång- och cykelväg byggs över Gustav Adolfsgatan och en cykelpassage byggs över Vedensgatan.
2023	Nyckelbergsrondellen	Cykelpassagen breddades i samband med omasfaltering av gatan.
	Göteborgsvägen vid Symfonigatan	Cykelbanan rätades ut i samband med byggnation av knutpunkten Bytespunkt väst.
	Vintergatan vid Göteborgsvägen	I samband med ombyggnationen av busshållplats Vintergatan görs korsningen om till en genomgående gång- och cykelbana.
	Trandaredsgatan	Ett tidigare hållplatsläge för buss togs bort i höjd med Svenljungsgatan och cykelbanan rätades ut.

Figur 10. Den upphöjda korsningen på Södra Korsgatan, genomförd 2022.

Cykelparkering

Cykelparkering är en viktig del av cykelinfrastrukturen för att man ska kunna ta sig med cykel till olika målpunkter. Med säkra och lättillgängliga cykelparkeringar kan det locka fler till att välja cykeln. I tabellen nedan beskrivs de cykelparkeringar som har tillkommit på gatumark under 2022 och 2023.

Tabell 3. Tabell över införda cykelparkeringar under 2022 och 2023.

År	Plats	Beskrivning
2022	Posttorget	4 pollare med plats för 8 cyklar byggdes intill det nya torget
	Resecentrum	Utbyggnation av befintligt cykeltak norr om stationshuset längs med Stationsgatan. Ytterligare 28 platser tillgängliggörs.
	Södra torget	Två ställ med plats för 30 cyklar byggdes i samband med ombyggnationen av Södra torget.
2023	Bytespunkt väst	2 st pollare med plats för 4 cyklar byggdes vid det nya hållplatsläget Bytespunkt väst för möjligheten att parkera cykeln vid hållplatsen och vidare resande med buss.
	Cykelgaraget	Ytterligare 10 platser utökades i abonnemangstjänsten på grund av många sällananvändare i garaget.

Tillfälliga parkeringar i form av bilsiluetter har placerats ut inom cityringen för att undersöka behov av permanent parkering i centrum. Under sommaren 2022 placerades 3 bilsiluetter ut på Allégatan, en på Sparregatan och en på Sandgårdsgatan som sedan plockades in på hösten. Under 2023 placerades två bilsiluetter ut på Österlånggatan och en på Allégatan.

Figur 11. Bild på Bilsiluetter på Österlånggatan (vänster) och på cykeltak vid resecentrum (höger).

Drift- och underhållsåtgärder

Drift och underhållsåtgärder syftar till att göra det säkert, tryggt och bekvämt att cykla året runt.

Ny beläggning

Backadalsstigen (den gamla bussgatan) mellan Bergsättersgatan och Söderhöjdsgränd fick 2022 ny beläggning och är nu endast gång- och cykelväg.

Vägmarkering

Under 2022 förtydligades vägmarkeringarna på flera av gång- och cykelbanorna. Symboler kompletterades på huvudcykelstråken där det är separerad gång- och cykelbana för att förtydliga separeringen.

Det gjordes även en specialinsats i in- och utfarten vid ICA City Knalleland. Separeringslinjen mellan gång- och cykel följer nu med in i korsningen och cykelsymboler längre ut i korsningen målades för att signalera till motorfordon att de korsar en cykelbana. Vägmärket ”Varning för cyklande och mopedförare” sattes upp i större format vid utfarten från parkeringen.

Även korsningar med genomgående gång- och cykelbana längs med Trandaredsstråket fick förlängd separeringslinje för att förtydliga för korsande fordon att man korsar cykelbanan.

Under 2023 gjordes ingen linjemålning på grund av besparingsåtgärder.

Barometrar

Nya styrdatorer installerades i samtliga cykelmätare oktober 2022. Barometern på Druveforsvägen sattes i drift i april 2023 efter att byggnationen av fastigheterna på Björnflokan blev klara.

Barometern på Skaraborgsvägen fick fuktskador under våren 2023 och är inte längre i drift. Mätaren ute i Viared har trots byte av styrdator driftstörningar sedan juni 2023. Barometrarna är i behov av att bytas ut helt vilket planeras under 2024 och 2025.

Vinterväghållning och sopning

Under vinterhalvåret plogas prioriterade gång- och cykelbanor vid tre centimeter nysnö. Målet är att det ska vara färdigplogat inom sex timmar. Halkbekämpning görs med singel och sker först när man konstaterat halka, och görs inte i förebyggande syfte.

Singel som har använts för halkbekämpning sopas bort på våren. Extra sandsop vid en längre period utan snö och halka genomfördes inte under 2023 på grund av besparingskraven. Under barmarkssäsong sopas cykelbanor två gånger per månad.

Översyn av vägmärken i Viskafors

En översyn av vägmärken genomfördes i Viskafors under 2022. Tilläggskyltar för moped monterades ner och nya vägmärken för påbjuden gång- och cykelbana sattes upp där det saknades.

Kommunikation och mobility management

Kommunikation är en viktig aspekt för att nå ut till stadens nuvarande och framtida cyklister. Syftet är att föra en dialog med invånarna kring cykling och att främja cykling genom olika insatser och aktiviteter. Mobility management innebär att påverka människors till att resa mer hållbart och med mer yteffektiva färdmedel, bland annat cykel. Det arbetet inom mobility management som bedrivs handlar om att genomföra ett antal aktiviteter och projekt som ska uppmuntra till hållbart resande.

Kommunikationsinsatserna och åtgärder inom mobility management planeras årsvis och utifrån den kommunikationsplan som tas fram. Nedan presenteras de åtgärder som genomfördes under 2022 - 2023.

Vägmålning "Tack för att du cyklar"

Inför Cykelns dag 3e juni 2022 förnyades målningen med budskapet "Tack för att du cyklar" på de sju huvudcykelstråken.

Figur 12. Budskapet "Tack för att du cyklar" på gång- och cykelbanan längs med Alingsåsvägen.

Cykelns dag

FN har beslutat om att Cykelns dag, eller World Bicycle Day, hålls 3 juni varje år. Borås Stad uppmärksammade Cykelns dag 2022 med en mindre cykelmässa på Södra torget med företag och föreningar som har cykelkoppling.

Eftermiddagen bjöd även på underhållning i form av knasiga cyklar och musik. Stadens bibliotek ställde ut böcker med cykeltema.

Cykelns dag 2023 uppmärksammades med en cykelfrukost. Förbipasserande cyklister på Katrinedalsgatan bjöds på en fralla, juice och sadelskydd.

Vintercyklingens dag

Vintercyklingens dag är den svenska versionen av den globala aktivitetsdagen Winter Bike to Work Day. Den infaller den andra fredagen i februari varje år. År 2022 delades en intervju med vintercyklistdeltagaren Frida på sociala medier

och boras.se. Under vintercyklingens dag 2023 delades små berättelser från flera vintercyklistdeltagare om hur det är att cykla på vintern.

Vintercyklist

Vintercyklist är ett projekt som genomförs i samarbete med Västtrafik och syftar till att få fler sommarcyklister att cykla även på vintern. Kommuner i regionen kan ansluta sig till projektet och driva konceptet i sin egen kommun. Borås Stad har deltagit i projektet sedan december 2016. Vintrarna 2021/2022 och 2022/2023 valdes 40 deltagare ut för att delta och vintern 2023/2024 utökades antalet deltagare till 50 stycken. Deltagarna får dubbdäck och åtar sig i gengäld att cykla tre dagar i veckan under perioden 1 december till 1 mars.

På egna ben

Ännu ett Västtrafiksamarbete är På egna ben som Grundskoleförvaltningen och Tekniska förvaltningen genomför tillsammans. På egna ben är en utmaning för elever i årskurs 4-6 som syftar till att ta sig till skolan genom att cykla, gå eller åka kollektivtrafik under fem veckor på hösten. De deltagande klasserna tävlar mot varandra och samlar poäng för varje skolresa som görs hållbart. Klasserna samlar även in bonuspoäng när de genomför olika övningar i trafik, miljö och hälsa.

Borås Stad deltog i projektet för första gången år 2020 och har deltagit varje år sedan dess. År 2022 deltog 20 klasser och 420 elever i utmaningen och under 2023 deltog 28 klasser och 564 elever.

Cykelvänligast

Borås Stad är partner i Cykelvänligast som är en kostnadsfri plattform för arbetsplatser med tips och rådgivning i hur arbetsplatser kan bli mer cykelvänliga och främja cykling bland sina anställda. Varje år utses även Sveriges Cykelvänligaste arbetsplats och januari 2023 hölls en lokal prisutdelning för Borås. Grundskoleförvaltningen, Förskoleförvaltningen och Gymnasie- och vuxenutbildningsförvaltningen på Olovsholmsgatan utsågs då till Borås Stads Cykelvänligaste arbetsplats. Under 2022 anslöt sig fem arbetsplatser till plattformen och ytterligare en under 2023.

Figur 13. Bild på kommunikationsmaterial för Cykelvänligast.

Film om vintercykling

En informations- och inspirationsfilm om vintercykling spelades in under 2022 och delades på Borås Stads sociala medier under anmälningssperioderna för vintercyklistprojektet hösten 2022 och 2023. Filmens syfte är att locka fler cyklister att cykla på vintern och i filmen får man ta del av tips från cyklister Jonas och Annika hur man kan komma igång med sin vintercykling.

Figur 14. Stillbild från filmen om vintercykling.

Cykelskattjakt

Under sommaren 2022 bjöds invånarna in till att göra en cykelskattjakt med utgångspunkt Navet Science Center. Cykelskattjakten var en del av evenemangen under cykelns dag 3 juni och på gick under hela sommaren. Skattjakten gjordes i samarbete med Navet Science Center.

Kostnadsfri cykelservice och nytryckt cykelkarta

Under 2022 togs en ny tryckt cykelkarta fram. I samband med lanseringen av cykelkartan erbjöds invånare en kostnadsfri enklare cykelservice utanför Textile Fashion Center mellan kl. 10 - 17. Evenemanget blev jättelyckat och lockade över 80 cyklister som fick sina cyklar servade. Cyklister hade under tiden möjligheten att prata cykling med representanter från Tekniska förvaltningen. Evenemanget uppmärksammades även av Sverige radio P4 Sjuhärad.

Kampanj Cykelöverfarer

Under våren 2023 genomfördes en informationskampanj om de nya cykelöverfarterna. Information spreds på sociala medier, på Eurosize affischer och som reklam utanpå på bussar. Två mindre cykelservice tillfällen hölls för cyklister på Sven Erikssonsgatan för att uppmärksamma och fira införandet av cykelöverfarer. Borås tidning skrev ett större reportage och ytterligare en artikel om införandet av cykelöverfarterna.

Figur 15. Reklam på stadsbussarna var en del av informationskampanjen för cykelöverfarter våren 2023.

Cykelfrukost och cykelfika

Vid flera tillfällen har frukost eller fika delats ut till cyklister i Borås för att visa uppskattning och uppmuntra fortsatt hållbart resande.

Januari 2022 invigdes den nya cykelparkeringen under centralbron. Frukost och goodiebags delades ut till cyklister vid resecentrum för att uppmärksamma cykelparkeringen. Under Kretsloppsveckan hösten 2022 delades frukost ut till cyklister på fyra olika platser i Borås för att uppmuntra till cykling. Evenemanget gjordes i samarbete med Borås energi och miljö som samtidigt informerade om den nya matavfallspåsen.

Under 2023 delades frukost ut till cyklister i samband med Cykelns dag 3e juni. I september samma år stod medarbetare på Tekniska förvaltningen och delade ut reflexer och fika till cyklister. NTF (Nationalföreningen för trafiksäkerhetens främjande) bjöds in och stod med sin hjälmställning med möjlighet för cyklister att prova olika hjälmar.

Användarstudie för ökad cyklism

Borås Stad deltog under 2023 i en beteende- och användarstudie som syftade till att hitta olika faktorer som motiverar till cykling och vilka typer av insatser som behövs för att välja cykeln. Studien gjordes med finansiering av Västra Götalandsregionen och i samarbete med Point, RISE, Västtrafik och Trollhättans Stad. Studiens fokus var en mindre ort med pendlingsavstånd till kommunens huvudort. I Borås Stad valdes Fristad ut och intervjuer samt ”bike-alongs”² genomfördes. Studien visade bland annat att åtgärder och initiativ för att öka cyklingen behöver anpassas utifrån olika målgrupper och var de bor. För korta resor med cykel behövs tydliga cykelkopplingar och att de upplevs säkra för barn att cykla på. För de långa pendlingsresorna är rutin och kontinuitet det viktigaste att etablera.

² En intervjuemetod där man cyklar med intervjupersonen som beskriver och visar sina erfarenheter på cykeln.

Cykelkurs - Frihet på cykel

Frihet på cykel är en cykelkurs för vuxna som genomförs av Cykelfrämjandet. Under hösten 2023 genomfördes en cykelkurs på Norrby där 9 personer fick möjligheten att lära sig att cykla. Tekniska förvaltningen bidrog med medel för uppstart av kursen samt kommunikationstöd.

Kurs - Säker cykling

Under 2022 sponsrade Fritid- och folkhälsoförvaltningen en utbildning i säker cykling för skolelever i årskurs 5. Kursen hålls av Nationalföreningen för trafiksäkerhetens främjande (NTF).

Trafiksäkerhet

Olycksstatistik för år 2022 och 2023 har tagits fram ur olycksdatabasen STRADA (Swedish Traffic Accident Data Acquisition) och redovisas nedan med antalet rapporterade olyckor från 2014 och framåt. Statistiken som redovisas är antal cykelolyckor, antalet polisrapporterade cykelolyckor och antalet sjukvårdsrapporterade cykelolyckor. De olyckor som både är rapporterade av både polis och sjukvård räknas bara med i polisrapporterade olyckor.

Anmärkningar i data

Olycksstatistiken innehåller endast polisrapporterade olyckor och olyckor där personer sökt sjukvård på akutsjukhus. Har man varit med om en olycka och sökt vård på vårdcentral har olyckan inte registrerats. Det finns även interna bortfall hos Polisen och sjukhusen där antalet bortfall är svåra att bedöma. Av den anledningen är det svårt att dra några trender i olycksstatistiken.

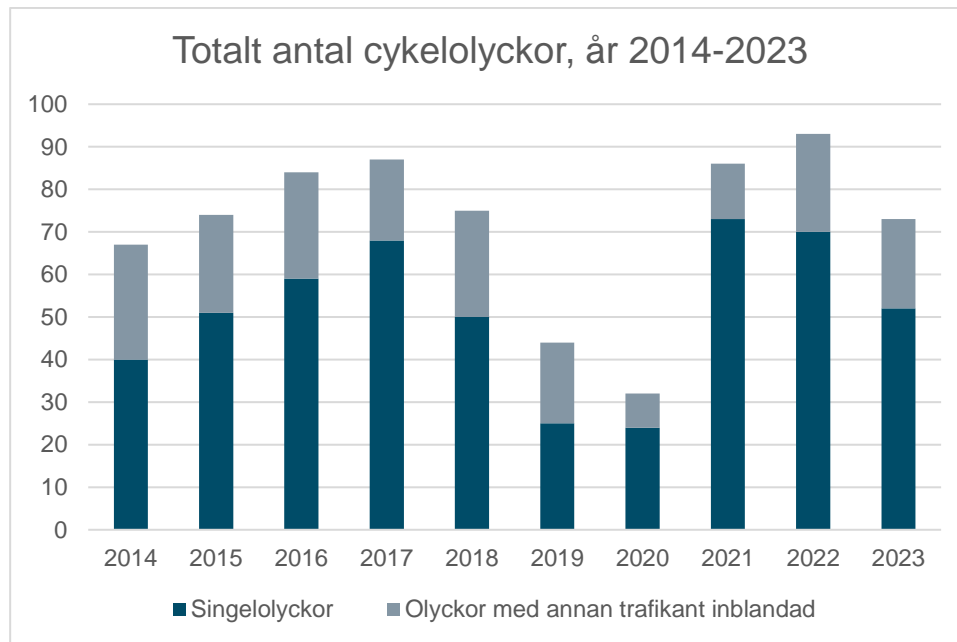
Under år 2019 och 2020 har sjukvårdens rapportering till STRADA inte fungerat vilket är anledningen till att antalet olyckor ser betydligt lägre ut då jämfört med andra år.

Eftersom elscootrar klassas som en cykel har de olyckorna där det beskrivs att en elscooter varit inblandad tagits bort från den redovisade statistiken nedan. Däremot finns ingen garanti på att alla olyckor med elscooter filtrerats bort och är då redovisade bland olycksstatistiken för cykel. Under 2022 och 2023 rapporterades 82 st respektive 40 st olyckor med elscootrar i kommunen.

De flesta cykelolyckor är singelolyckor

Under 2022 och 2023 rapporterades det in 163 cykelolyckor och majoriteten av olyckorna är singelolyckor. Under 2022 rapporterades 93 stycken cykelolyckor in varav 70 stycken av dem var singelolyckor. Detta är det högsta antalet rapporterade cykelolyckor sedan 2013. 24 stycken av singelolyckorna 2022 kan kopplas till drift och underhåll av vägnätet. De berodde på löst grus, ojämnheter och/eller för att det var halt. 35 stycken av singelolyckorna påverkades däremot inte av några vägomständigheter alls. Under 2023 rapporterades färre cykelolyckor in, 73 stycken totalt. Utav dem var 52 singelolyckor. 18 singelolyckor kopplas till löst grus, ojämnheter i beläggnings

och/eller halka. 17 stycken singelolyckor påverkades inte av vägomständigheterna och 18 stycken har okända vägomständigheter.

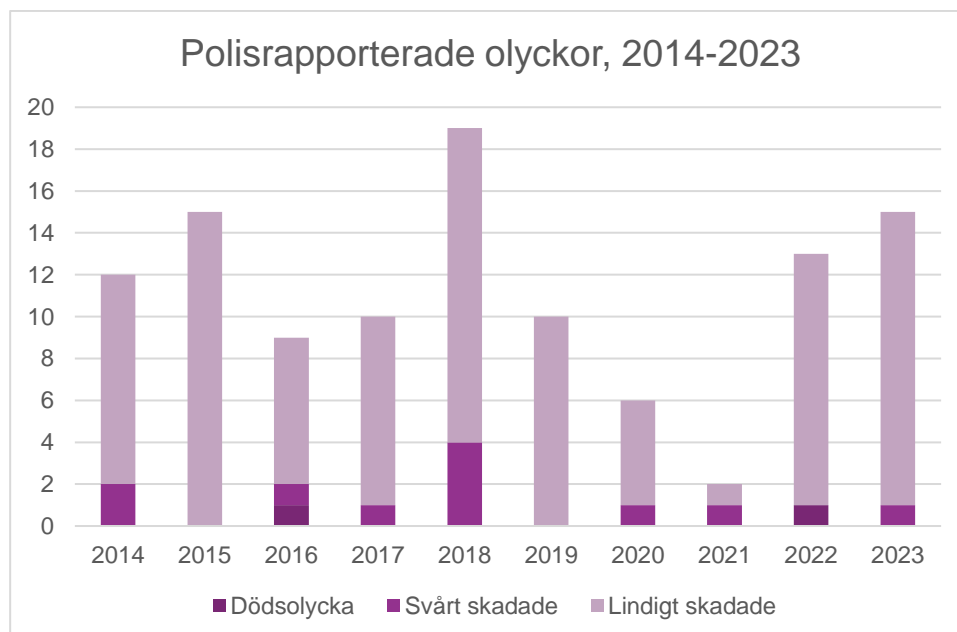

Figur 16. Inrapporterade cykelolyckor 2014 - 2023 i Borås Stad. Uppdelat på singelolyckor och övriga olyckor.

Antal polisrapporterade cykelolyckor

Under 2022 och 2023 skedde det 13- respektive 15 stycken cykelolyckor som rapporterades av polis. Detta är fler inrapporterade olyckor per år än de senaste tre åren men färre än under 2018. De flesta cykelolyckor är lindriga men under 2022 omkom en cyklist i trafiken. En cyklist blev också svårt skadad av en olycka år 2023.

Nedan kan antalet inrapporterade cykelolyckor i Borås Stad ses över tid.

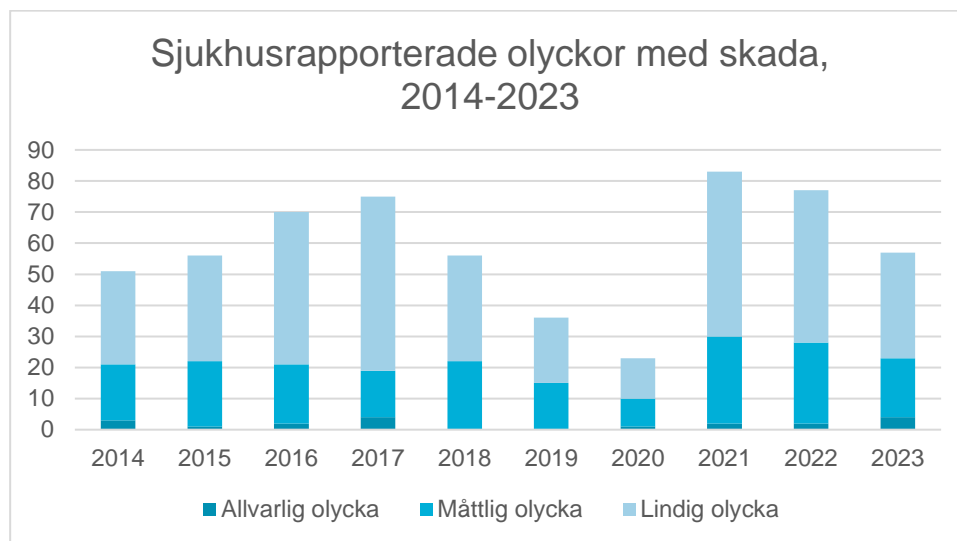

Figur 17. Inrapporterade cykelolyckor hos Polisen mellan 2014 - 2023 i Borås Stad.

Antalet sjukhusrapporterade cykelolyckor

Under 2022 rapporterades 80 stycken cykelolyckor på akutsjukhus som skett i Borås Stad. Under 2023 rapporterades 58 cykelolyckor. Det rapporterades in två stycken allvarliga olyckor under 2022 jämfört med fyra stycken under 2023. 26 stycken av cykelolyckorna 2022 var måttliga jämfört med 19 stycken under 2023. Majoriteten olyckor var lindriga (49 stycken 2022 och 34 stycken under 2023). I resterande olyckor skedde ingen personskada eller har okänd skadegrad.

Nedan kan antalet sjukhusrapporterade cykelolyckor med någon form av skada i kommunen ses över tid.

Figur 18. Antal cykelolyckor i Borås Stad som är inrapporterade på sjukhus med allvarliga, måttliga eller lindriga skador mellan 2014 - 2023. Cykelolyckor där ingen personskada är skedd eller som är inkluderad i både polisrapporteringen och sjukvård inkluderas inte i detta diagram.